

Fagområde

Fagområdets officielle betegnelse

Mammakirurgi /Brystkirurgi

Baggrund

Det kliniske fagområde beskrives bredt, dels historisk dels funktionsmæssigt med vægt på områdets udgangspunkt, udvikling og aktuelle stade (med bidrag fra eventuelle samarbejdende specialer)

Brystkirurgi bedrives i tiltagende grad både i her i landet og i udlandet på mere eller mindre selvstændige afdelinger eller centre, hvor den operative behandling varetages af dedikerede specialister. Områdets selvstændige karakter er understreget af, at der er etableret egentlige videnskabelige selskaber som European Society of Mastology (EUSOMA) og Dansk Mammakirurgisk Selskab (DMKS).

Afgrænsning eller definition

Fagområdet beskrives i klinisk terminologi (forebyggelse, diagnostik, terapi, rehabilitering, palliation) og som videnskabelig aktivitet.

Det brystkirurgiske fagområde omfatter hovedsagelig brystkræftkirurgi, men også nogen benign brystkirurgi bortset fra en del rekonstruktive og kosmetiske indgreb, som varetages i det plastikkirurgiske speciale. Udredning og behandling af brystkræft er det dominerende arbejdsområde, men fagområdet dækker også benigne brystsygdomme. En forudsætning for på overlægeniveau at varetage funktionerne i en mammakirurgisk klinik, som defineret i retningslinier udsendt af EUSOMA¹, er fagområdekompetence, som kun kan erhverves efter en målrettet uddannelse og efterfølgende certificering.

Begrundelse

Behovet for fagområdet beskrives ud fra kriterier som:

- kliniske opgaver
- videnskabelig evidens
- organisatorisk udbredelse og betydning

Brystkirurgi i Danmark er nu stærkt centraliseret. Således er antallet af afdelinger, hvor brystkræft opereres, reduceret fra 61 i 1990 til 12 i 2013, og danske brystkræftpatienter bliver i dag behandlet på afdelinger, der årligt varetager operation på 150 - 800 nydiagnosticerede brystkræftpatienter. Dette er i tråd med de internationale anbefalinger¹. Dette indebærer bedre behandling for den enkelte brystkræftpatient². En forudsætning for, at sådanne højt specialiserede afdelinger kan drives, er, at der kan rekrutteres kirurgiske specialister, der gennemgår målrettet uddannelse for at erhverve de fornødne kompetencer. Dette fordrer, at brystkirurgi er et eget fagområde.

Organisatorisk og strukturel placering

Fagområdets placering i sundhedsvæsenet beskrives, herunder

- nødvendigt befolkningsgrundlag
- niveau i sundhedsvæsenet
- nødvendige samarbejdspartnere

- specialer involveret i fagområdets funktion

Udviklingen tyder på, at brystkirurgien vil blive yderligere centraliseret og samlet på færre centre med 250-800 nye brystkræftpatienter per år, hvilket svarer til 6-12 afdelinger i Danmark eller 1-2 centre i hver region.

Brystkirurgiske centre skal jf. anbefalingerne udover kirurgiske specialister også kunne sikre et tæt samarbejde med radiologer, patologer, onkologer og plastikkirurger. Brystkirurger skal have en indsigt i disse tilgrænsende områder, der kun kan erhverves ved en fokuseret uddannelsesindsats.

Lægelig kompetence

- Forudgående speciallægeuddannelse(r)
- Nødvendig klinisk uddannelse i brede termer¹
- Supplerende teoretisk uddannelse

Dansk Kirurgisk Selskab har udfærdiget et toårigt uddannelsesprogram for fagområdet. Fagområdeuddannelse i mammakirurgi kan gennemføres på 24 måneder. Grundlaget for uddannelsen er speciallægeanerkendelse i kirurgi eller i et af de 4 øvrige kirurgiske grundspecialer. Basalviden og færdigheder forudsættes opnået i hoveduddannelsen i specialet kirurgi. Hvis den uddannelsessøgende har en baggrund fra et af de andre kirurgiske specialer, forudsættes denne basalviden og disse færdigheder opnået ved supplerende uddannelse.

Internationale forhold

Fagområdets eksistens og organisering i andre lande

Brystkirurgi er organiseret forskelligt i Europa. I de nordiske lande har der været en tradition for at mamma- og endokrinkirurgi er knyttet til hinanden under det fælles kirurgiske speciale, og i Norge er man i gang med at etablere et egentligt kirurgisk speciale i Mamma-Endokrinkirurgi. I Tyskland er brystkirurgien integreret i gynækologien. I Storbritannien har man mange steder etableret selvstændige *breast units*, mens man i Holland er gået mere i retning af brystkirurgiske underenheder i større onkologisk-kirurgiske afdelinger. Udviklingen har dog alle steder gået i retning af, at mammakirurgien centraliseres i større centre struktureret efter EUSOMA-retningslinierne¹.

Supplerende uddannelsesvejledning

Henvisninger til selskabernes supplerende aktuelle uddannelsesvejledning

Referencer:

1. EUSOMA. The requirements of a specialist breast unit. Eur J Cancer 2013; 49: 3579-3587.
2. Kingsmore D, Hole D, Gillis C. Why does specialist treatment of breast cancer improve survival? The role of surgical management. Br J Cancer 2004; 90: 1920-5.

---

¹ det er vigtigt, at de kompetencer, som skal erhverves, beskrives bredt som kompetenceområder og ikke detaljeret som i en egentlig målbeskrivelse i speciallægeuddannelserne. Det kan med fordel anføres, hvorledes de nævnte kompetencer i praksis kan opnås.

Fagområdebeskrivelsen er udarbejdet af

Lægevidenskabelige selskaber involveret i udarbejdelse af fagområdebeskrivelsen

Dansk Kirurgisk Selskab og Dansk Mammakirurgisk Selskab